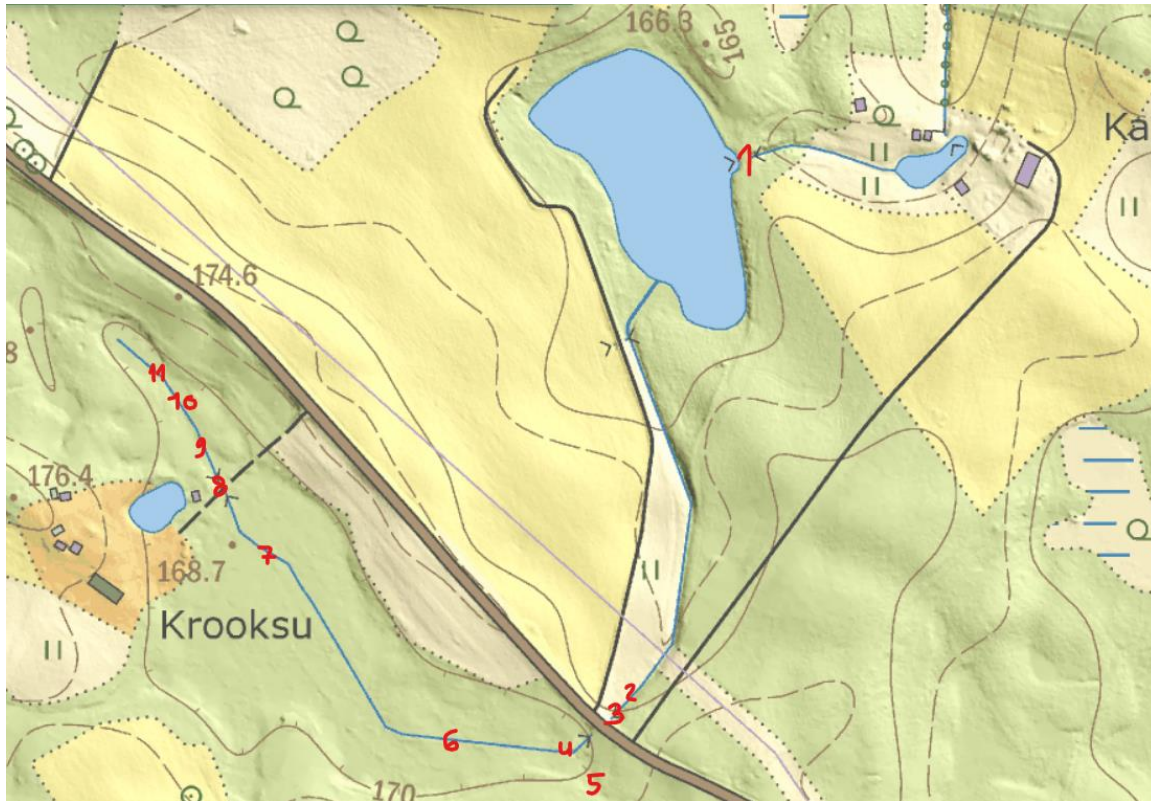

Peräniidü oja ülemjooksu vaatlus (VEE1001300)

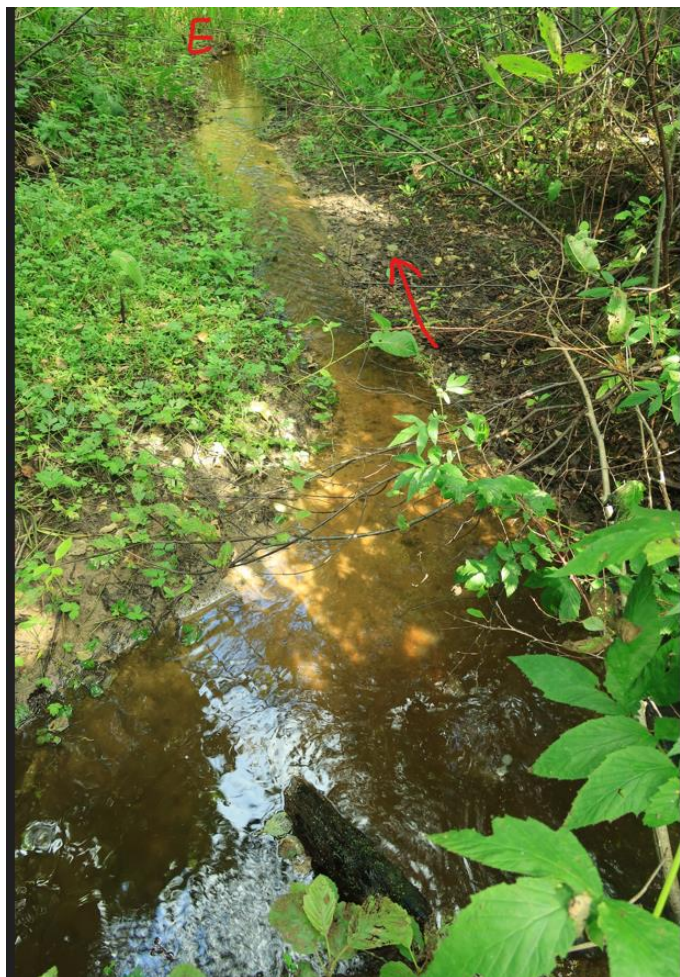
Vaatluse aeg 11.08.25. Vaatleja Marko Vainu

1. Kahe toruga veidi kaldus truup, millest mõlemast voolas vesi läbi. Truubi väljavooluotsa ees on poole meetri kõrgune, geotekstiiliga kaetud astang. Järve VEE2142860 poolt voolas vesi truupi vabalt, s.t seal pool paisutavat rajatist pole. Paisutuse tekitab truupide ees olev astang. Kümme meetrit allavoolu on veel üks ca 25 cm kõrgune betoonist tala, millest peaks vesi üle voolama. Tegelikult voolas enamik vett tala kõrvalt mööda. Sellest allavoolu on liivapõhjaline oja:

2. Vool oli kiire, põhi kruusane ning mõned suuremad kivid olid sees. Oli ojalik:

3. Truubist voolas vesi välja:

4. Ojake voolas. Suur kivi on keset sängi. Vesi voolas ümber kivi. See oli ka esimene koht, kus voolu näha oli, ülesvoolu oli vesi vähemalt näiliselt seisev:

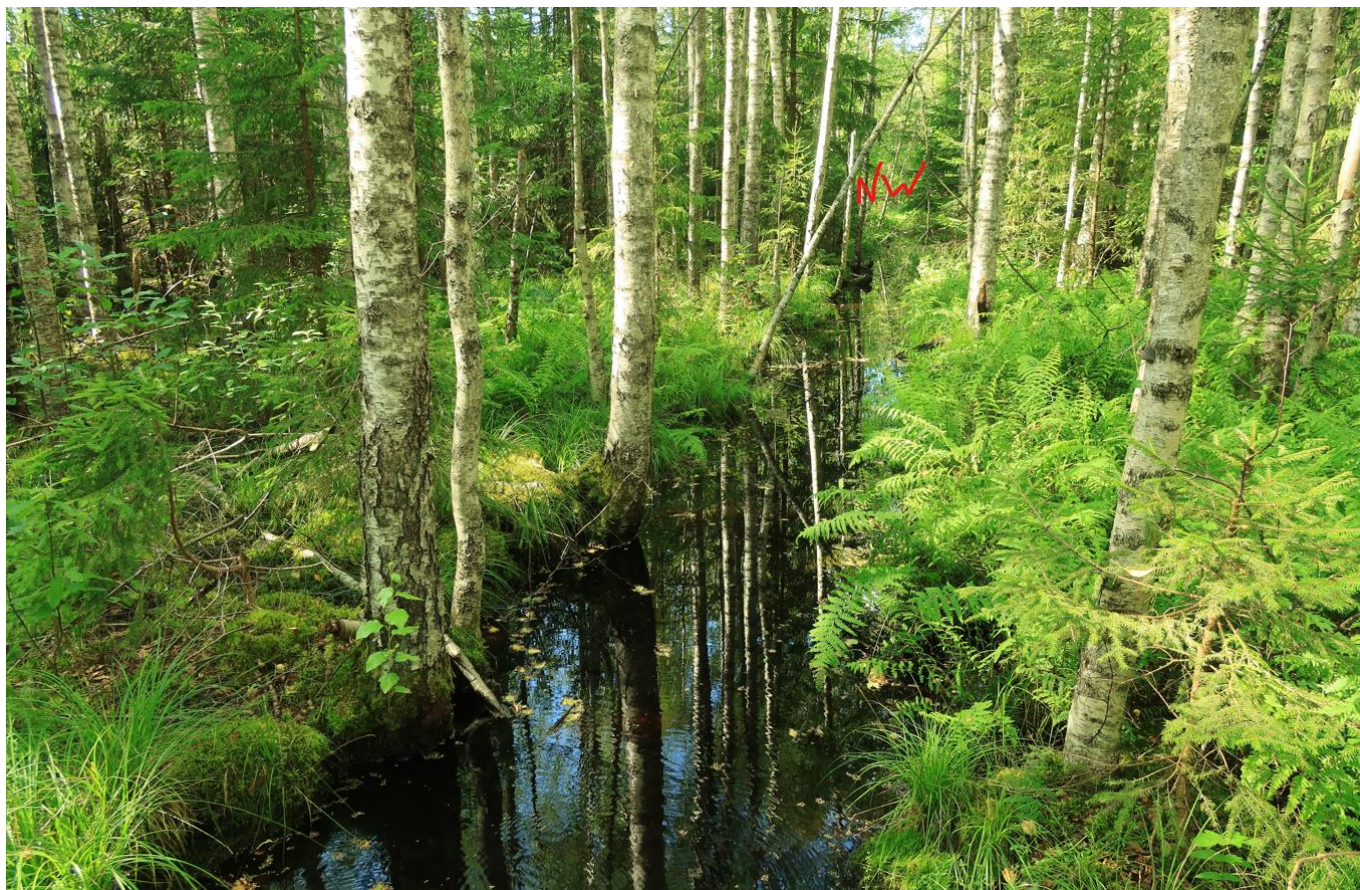
5. Kagust suubus niiske nõva, aga voolavat vett selles polnud:

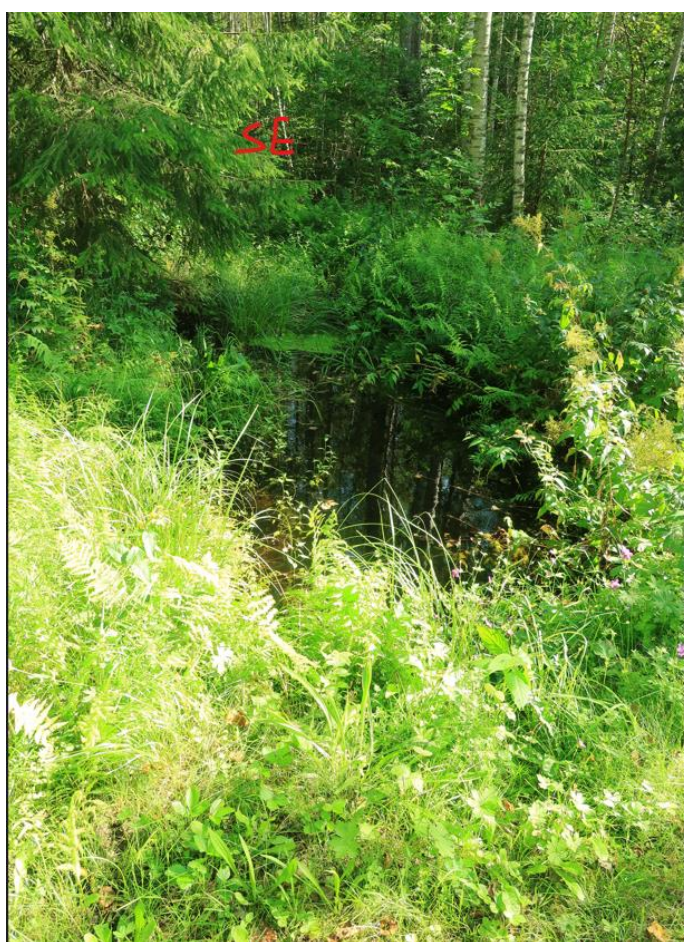
6. Seisva veega kraavilik veekogu:

7. Endiselt oli kraavilik ja voolu polnud:

8. Truup oli üleni vee all. Kummalgi pool oli vett palju, aga see seisis:

9. Kümme-konna meetri laiune ja paarikümne meetri pikkune veesilm. Olemuselt seisuveekogu:

10. Suur lomp, millest väljavoolu polnud. Polnud kobraسته paisutatud. Väljavoolusoont oli näha, aga selle põhjas oli vaid märg muda:

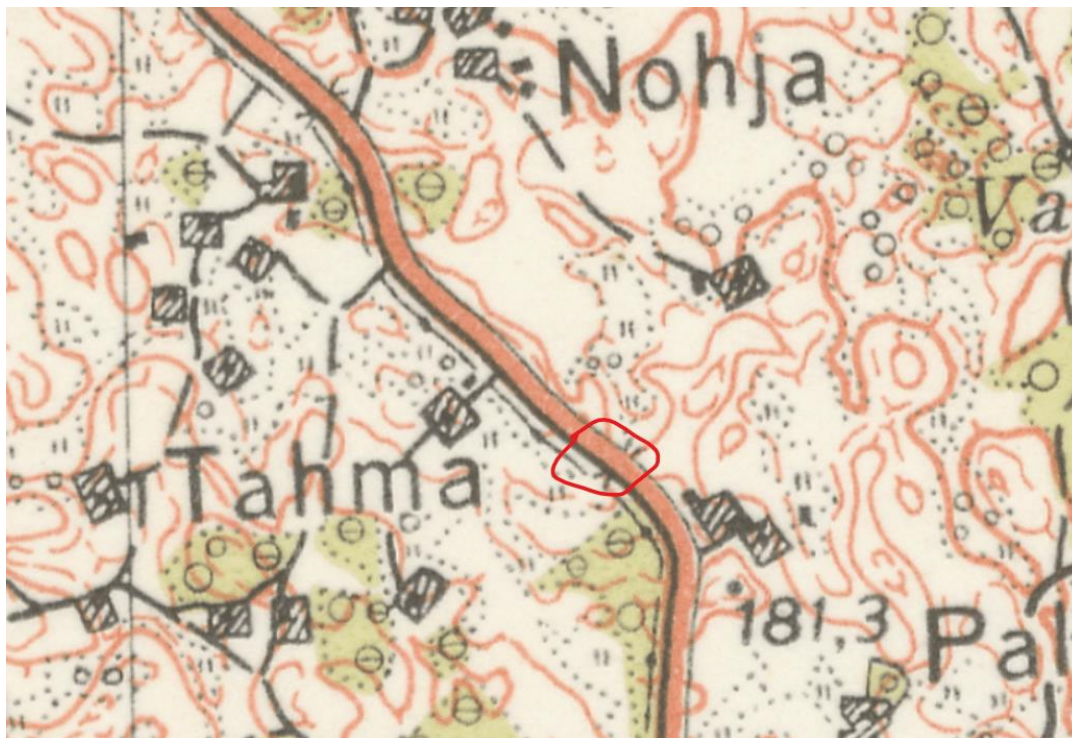

11. Veel suurem lomp kui punktis 10. Pajud kasvavad sees. Väljavoolusoon oli olemas, kuid oli vaid mudane:

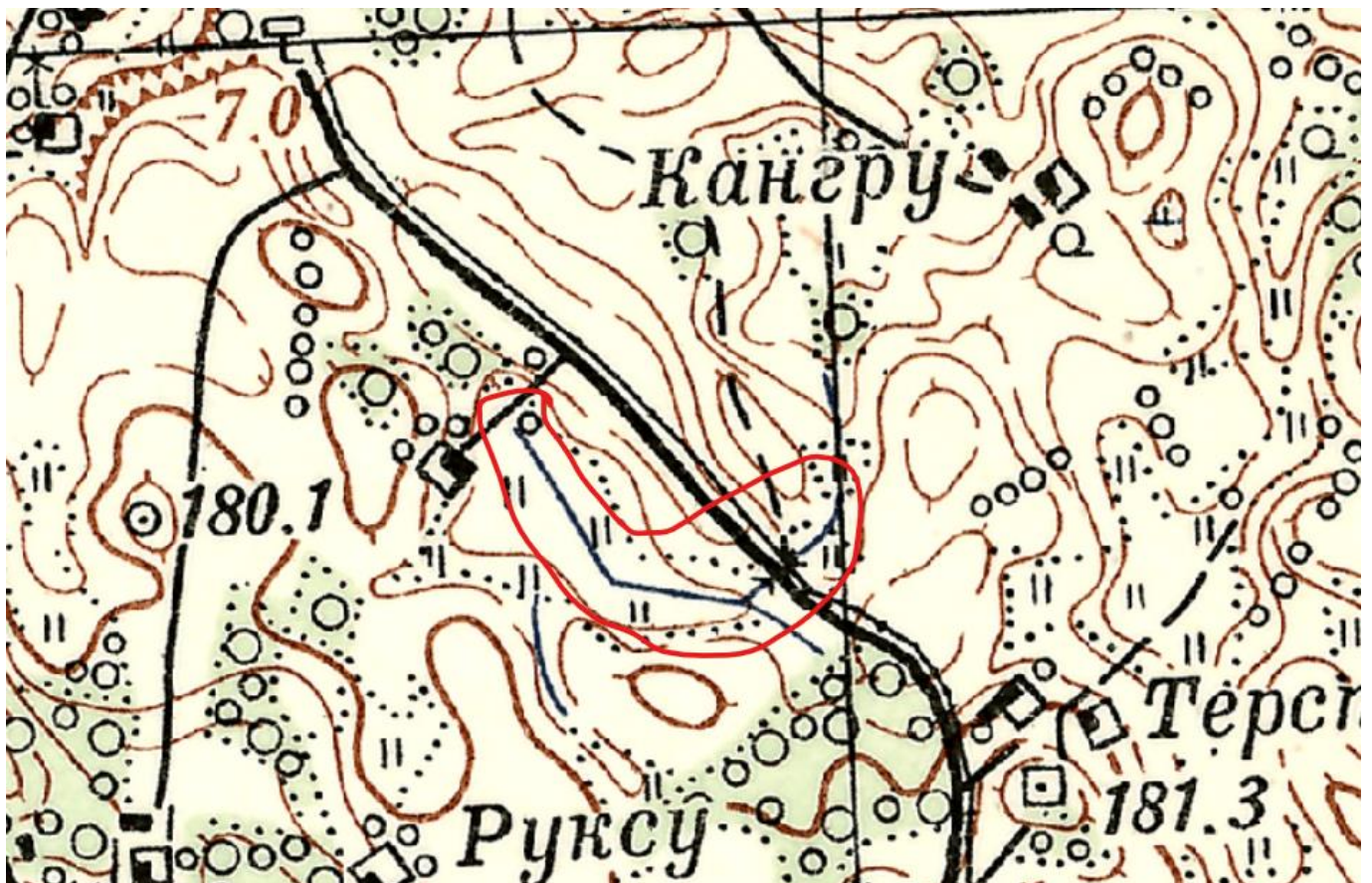

Olukord ajaloolistel kaartidel:

Ajaloolistel kaartidel on Peräniidü oja ülemjooksu kujutatud vähe. EV 1:50 000 topokaardil on aga peal Vastseliina-Loosi teel olev truup (vaatluspunkt 3). See viitab, et sealt tee alt on ajalooliselt vesi voolanud:

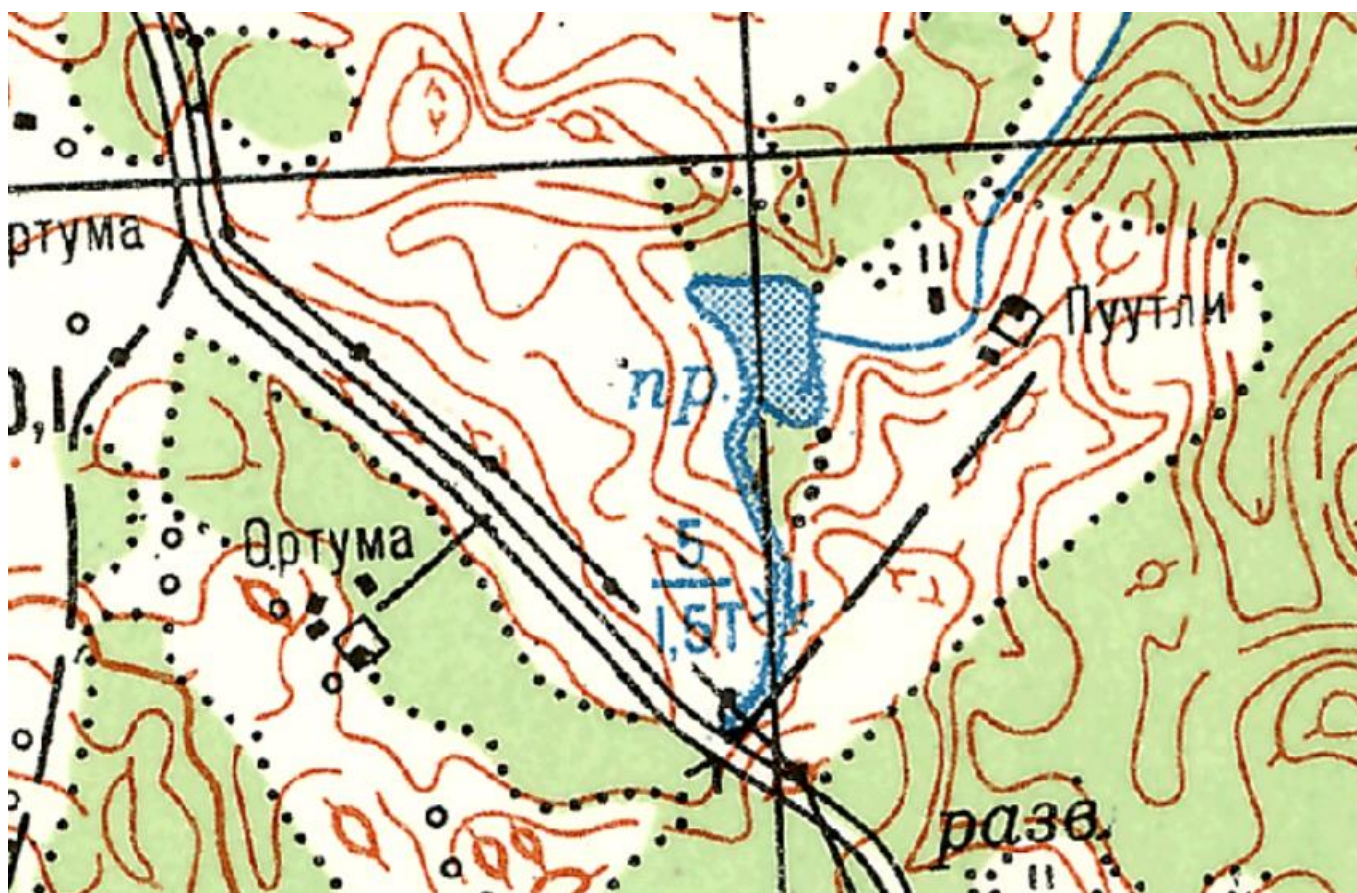
NL 1948. aasta 1:25 000 kaardil on kujutatud seda truupi läbivat Krooksu talu juurest algavat sirglõikudest koosnevat vooluveekogujuppi:

Mõnevõrra rohkem, kuigi endiselt katkendlikult on alal vooluveekogusid kujutatud 1962. aasta fotokaardil:

NL 1986. aasta 1:25 000 topokaardile, millel on kujutatud ka juba järve VEE2142860, on vooluveekogu kantud alates vaatluspunkti 3 olevast truubist:

Järeldused: Järve VEE2142860 lugemine Peräniidü oja lähteks ei ole põhjendatud, kuna järve voolab sisse väljavoolule sarnanev vooluveekogu. Vähene olemasolev ajalooline kaardimaterjal viitab, et ka enne järve rajamist toimus veevool Vastseliina-Loosi tee alt põhja suunas. Seega saab järve VEE2142860 käsitleda kui Peräniidü oja rajatud paisjärve. Vaatluspunktist 4 ülesvoolu oli vaadeldud veekogu küll kraavilik ja seisva veega, **kuid muud looduses tunnetavat oja lähed asukohta sellel lõigul pole, kui vaatluspunktis 9 olev veesilm.** Sellest alates algas katkematu veetäitega veekogu. Kaks veesilma olid küll veel kaugemal loode pool, kuid neist vaatluse ajal väljavoolu polnud. Olid vaid niisked sooned, kus voolavat vett on, kui üldse, siis vaid suurvee ajal, sest vaatlus toimus keskmisest veerohkemal suvel. Seetõttu **oleks sobilik nii Peräniidü oja kui ka ETAKi vooluveekogu alustada punktis 9 olevast veesilmast ning ülesvoolu olevaid ajutisi sooni vooluveekoguna mitte kaardistada.**